

Brüssel, 13. september 2023
(OR. en)

Institutsioonidevaheline
dokument:
2023/0321(CNS)

12965/23
ADD 3

FISC 191
ECOFIN 870
IA 224

SAATEMÄRKUSED

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Martine DEPREZ, direktor
Kättesaamise kuupäev:	13. september 2023
Saaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär
Komisjoni dok nr:	SWD(2023) 309 final
Teema:	KOMISJONI TALITUSTE TÖÖDOKUMENT MÕJU HINDAMISE ARUANDE KOMMENTEERITUD KOKKUVÕTE [...] Lisatud järgmistele dokumentidele: ettepanek: nõukogu direktiiv äritegevuse kohta Euroopas: tulumaksuga maksustamise raamistik (BEFIT) ja ettepanek: nõukogu direktiiv siirdehindade kohta

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument SWD(2023) 309 final.

Lisatud: SWD(2023) 309 final

Brüssel, 12.9.2023
SWD(2023) 309 final

KOMISJONI TALITUSTE TÖÖDOKUMENT
MÕJU HINDAMISE ARUANDE KOMMENTEERITUD KOKKUVÕTE

[...]

Lisatud järgmistele dokumentidele:

**Ettepanek: nõukogu direktiiv äritegevuse kohta Euroopas: tulumaksuga maksustamise
raamistik (BEFIT)**

ja

ettepanek: nõukogu direktiiv siirdehindade kohta

[Mandatory element]

{COM(2023) 532 final} - {SWD(2023) 308 final}

Kokkuvõte
Mõjuhinna, mis on lisatud ettepanekule võtta vastu nõukogu direktiiv äritegevuse kohta Euroopas: tulumaksuga maksustamise raamistik (BEFIT) ja ettepanek võtta vastu nõukogu direktiiv siirdehindade kohta
A. Vajadus meetmete järele
Milles probleem seisneb ja miks see on ELi tasandi probleem?
Sel ajal kui EL tähistab siseturu 30 aastat, tuleb ettevõtjatel endiselt järgida erinevaid riiklike äriühingu tulumaksu süsteeme. Lisaks äriühingu tulumaksu määraadele ja stiimulitele on igal riiklikul süsteemil erinevad omadused. Kogu ELis tegutsevad ettevõtjad seisavad silmitsi erinevate maksueeskirjade, tavade, tõlgenduste ja haldusnõuetega, samuti erinevate süsteemide vastastikuse mõjuga ning kahepoolse lähenemisviisiga liikmesriikide maksustamisõiguste ja nende vahel tulu jaotamisele vahel. Sellest järeldub, et maksukohustuse arvutamine ja maksukohustuste täitmiseks vajalikud vahendid on tihti liikmesriigiti erinevad. See muudab siseturul tegutsevatele ettevõtjate tegevuse väga keeruliseks ja loob ebavõrdsed tingimused. Ka asetab see ELi ettevõtjatele suure maksukuulekuse koormuse ja takistab nende piiriülest laienemist. Erinev maksukohtlemine võib moonutada investeerimisotsuseid ning põhjustada maksualast ebakindlust ja vaidlusi olukorras, kus see ei pruugi olla vajalik. Need küsimused on eriti olulised ELi tasandil, kuna ELil siseturg on suurel määral integreeritud. Kuigi ELi õiguses on mitme muu valdkonna aktides tehtud märkimisväärsed edusamme tagamaks, et ettevõtjad saaksid siseturul tegutseda ühiste standardite alusel, on äriühingu tulumaksu erinevad nõuded jäänud endiselt takistuseks. Üha digitaliseeritumas ja integreeritumas Euroopa majanduses, kus paljud ettevõtjad tegutsevad piiriüleselt, ei ole siseturu täielikku potentsiaali võimalik kasutada, kui neid probleeme ELi tasandil ei käsitleta.
Mida tuleks saavutada?
Programmi üldesmärgid on järgmised: i) lihtsustada maksueeskirju ELi ettevõtjate jaoks; ii) stimuleerida majanduskasvu ja investeringute tegemist ELis; iii) tagada liikmesriikide jaoks õiglane ja jätkusuutlik maksutulu. Nende üldesmärkide saavutamiseks tuleks saavutada järgmised erieesmärgid: i) vähendada ELi ettevõtjate jaoks nõuete täitmisega seotud kulusid; ii) soodustada ettevõtjate piiriülest laienemist; iii) aidata vähendada moonutusi, mis mõjutavad äriotsuseid, ning tagada seeläbi võrdsed tingimused; iv) vähendada topelt- või ülemaksustamise ohtu ja vaidluste arvu ning v) suurendada ettevõtjate maksukindlust ja õiglust.
Milline on ELi tasandi meetmete lisaväärtus (subsidiarsus)?
Probleemid, mida algatusega käsitletakse, on ühised kõigile liikmesriikidele ja neid ei saa tõhusalt lahendada erinevate riiklike meetmetega. Kuna probleemid tulenevad riiklike süsteemide killustatusest ja erinevusest, võib riiklikel kooskõlastamata meetmetel olla soovimatu mõju, muutes olukorra veelgi keerulisemaks. Kahepoolsetest lähenemisviisidest on vähe kasu, eriti rohkem kui kahes liikmesriigis tegutsevate kontsernide jaoks. Selles kontekstis oleks tulemuslik ainult kogu ELi hõlmav algatus, millele nähakse ette ühisreeglid. Kuna probleemid on peamiselt piiriülesed, saab neid lahendada üksnes ELi tasandi õigusaktide kehtestamisega. Nõuete täitmisega seotud kulude ja maksualase ebakindluse oodatav vähenemine soodustab omakorda investeringute tegemist ja piiriülest laienemist ELis. Eri liikmesriikides tegutsevad ettevõtjad saavad täielikult kasu asutamisevabadusest ja kapitali vabast liikumisest, ilma et neid takistaksid tarbetud maksutõkked. Niisiis sisaldab algatus, kui see põhineb ELi õigusel, elemente, mis annavad lisaväärtust kooskõlas subsidiaarsuse põhimõttega. Ühine lähenemisviis kõikide liikmesriikide puhul pakuks kõige tõenäolisema võimaluse saavutada kavandatud eesmärgid.
B. Lahendused
Millised on eri poliitikavariandid nende eesmärkide saavutamiseks? Kas on olemas eelistatud poliitikavariant? Kui ei, siis miks?
Eesmärgid on võimalik saavutada algatusega, mis koosneb kahest õigusaktist, milles

käsitletakse äriühingute maksustamise praeguseid probleeme siseturul. Esimeses õigusaktis sätestatakse ühised eeskirjad suurte kontsernide maksubaasi arvutamiseks ELis ning teises esitatakse liikmesriikide jaoks ühine lähenemisviis siirdehindadele. Seda algatust analüüsitakse mõjuhinnangus:

Lühidalt öeldes asendavad uued lihtsustatud maksueeskirjad, mis on tihedalt kooskõlas teise samba põhimõtetega suurtesse kontsernidesse kuuluvate äriühingute maksubaasi arvutamiseks, 27 erinevat äriühingu tulumaksu süsteemi nende kohaldamisalasse kuuluvate maksumaksjate jaoks. Kontserni äriühingu ELi tulumaksubaas arvutatakse raamatupidamisaruannete alusel ja seejärel jaotatakse kontserni konsolideeritud maksubaas asjaomaste liikmesriikide lõikes.

Ühine lähenemisviis siirdehindadele tagab järjepidevuse selles, kuidas liikmesriigid käsitlevad sidusettevõtjate vahelisi tehinguid, vähendades seeläbi kasumi ümberpaigutamist ning suurendades maksukindlust ja läbipaistvust.

Aruandes tuuakse välja erinevad poliitikavariandid ja hinnatakse konkreetselt nende kolme kombinatsiooni.

1. variant – „Comprehensive“. Selles versioonis pakutakse välja eeskirjad, mis on kohustuslikud kõigile maksumaksjatele, ning see hõlmaks nii suurimat ühtlustamistaset kui ka viivitamatut kohaldamist. Niisugune variantide kombinatsioon tagaks võimalikult laia kohaldamisala ning selle tulemusena kõige ulatuslikuma lihtsustamise ELi ja liikmesriikide maksuhaldurite ettevõtjate jaoks, võttes arvesse, et sellega asendaks liidus kehtivad kontsernide maksustamist käsitlevad siseriiklikud eeskirjad.

2. variant – „Light“. Selles variandis tehakse ettepanek kehtestada eeskirjad, mille kohaldamine on vabatahtlik, mis on kõige vähem ühtlustatud ja kavandatud järkjärguliseks kohaldamiseks. Selline variantide kombinatsioon muudaks praegust olukorda mõnevõrra, kuid selle ulatus oleks kitsam, vähem kõikehõlmav ja sellega oleks ette nähtud järkjärguline kohaldamine.

3. variant – „Composite“, mis on eelistatud variant: See on kombinatsioon kohustusliku ühtlustamise ja järkjärgulise kohaldamise elementidest. Sellega nähakse ette hübriidne lähenemisviis, mis hõlmab ühiseid ja kohustuslikke eeskirju, mis on adresseeritud suurtele kontsernidele, kellel on kõige tõenäolisemalt piiriüleseid struktuure ja kes saavad sellest süsteemist tulenevast lihtsustamisest tõenäoliselt kõige rohkem kasu. Siirdehindade eeskirjad ühtlustatakse põhimõtetest lähtuvate õigusaktidega ja luuakse raamistik, mis aitab liikmesriikidel edaspidi omavahel tegevust selles valdkonnas koordineerida. 3. variant on kõige tõhusam, kuna selle piiratud kohustuslik kohaldamisala piirdub nende kontsernidega, kes saavad ühistest eeskirjadest kõige enam kasu. Lisaks sisaldab see üleminekusätet kontserni maksubaasi jaotamiseks, mis põhineb kolme eelneva eelarveaasta keskmisel maksustataval tulul, tagades seega maksutulude stabiilsuse riiklikul tasandil. See hõlmab ka läbivaatamismehhanismi, mis võiks sillutada teed valemil põhinevale alalisele jaotusmeetodile.

C. Eelistatud poliitikavariandi mõju

Millised on eelistatud poliitikavariandi eelised?

Mõjuhinnangus kirjeldatakse positiivset mõju äriühingutele ja ELi majandusele, mis tuleneb piiriülesest tegutsevate äriühingute praeguste maksukuulekuskulude võimalikust vähenemisest, kahjumi piiriülesest mahaarvamisest, ühtlustatud maksubaasi eeskirjadest (näiteks amortisatsioonimäärad) ja ühtse maksubaasi jaotamisest. Mõjuhinnangus käsitletakse eelistatud variandi makromajanduslikku mõju SKP-le ja maksutuludele ELis.

Millised on eelistatud poliitikavariandi kulud?

Kulusid ei saa täpselt hinnata, sest algatusel ei ole pretsedenti, millest alusel saaks järeldusi teha. Lisaks puuduvad konkreetsed andmed, mida saaks väga konkreetsete hinnangute koostamiseks usaldusväärselt kasutada. Mõjuhinnangus püütakse kirjeldada mõningaid

võimalikke kulusid.

Suurte kontsernide puhul on maksustatava tulu arvutamise ühise raamistiku rakendamise eeldatavad kulud järgmised: lühiajalised (võimalikult ühekordsed) kohandamiskulud IT-süsteemide ajakohastamiseks ning kulud, mis on seotud ettevõtete töötajate ja maksuhaldurite koolitamisega uue süsteemiga kohanemiseks ning jooksvad halduslikud tegevuskulud, näiteks maksuametite vahelise teabevahetusega tegelevate töötajatega seoses

Siirdehindadega seoses ei teki maksumaksjatele ega riiklikele ametiasutustele lisakulusid, kuna praegu on suurtes kontsernides ja maksasutustes palju töötajaid, kes siirdehindadega tegelevad. Uute eeskirjadega tutvumiseks tuleb teha teatavaid esialgseid kohanduskulusid, kuid uute eeskirjade suurem selgus ja üleliiduline kohaldamine toob lõppkokkuvõttes kaasa nõuete täitmise/halduskulude vähenemise.

Milline on mõju VKEdele ja konkurentsivõimele?

VKEd: Konsolideeritud aastaaruandeid esitavad VKEde rühmad saavad valida maksubaasi arvutamiseks ühiste eeskirjade kohaldamise. Arvestades, et eeskirjade kohaldamine jääb VKEde jaoks vabatahtlikuks, siis kahjulikku mõju ei hinnata. Pigem võimaldab vabatahtlik kohaldamine neil VKEdel valida oma individuaalsete vajaduste põhjal kõige lihtsama ja kulutõhusama variandi.

Konkurentsivõime: eeldatakse, et algatus avaldab positiivset mõju kuludele ja hindade konkurentsivõimele, kuna kasutusele võetakse ühised eeskirjad ja ühine lähenemisviis. Kõik elemendid põhinevad kohaldatavate äriühingu tulumaksu eeskirjade lihtsustamisel, mis vähendab nõuete täitmisega seotud kulusid ühtse turu kõigis sektorites tegutsevate ettevõtjate jaoks. Samuti peaksid ühised eeskirjad looma võrdsed tingimused, kõrvaldama piiriülese laienemise takistused ja parandama ELi äriühingute rahvusvahelist konkurentsivõimet võrreldes kolmandate riikide äriühingutega, eelkõige nende ELi äriühingute puhul, kes tegutsevad muudel suurtel turgudel.

Kas on oodata muud olulist mõju?

Mõjuhinngangus vaadeldi ka seda, kas algatusel võib olla mõju keskkonnale, ühiskonnale või põhiõigustele. Konkreetset ja otsest keskkonnamõju ei ole oodata. Samuti ei eeldata, et sellel oleks märkimisväärne sotsiaalne mõju. Vabanenud ressursidel võib siiski olla positiivne mõju eri valdkondadele, näiteks jätkusuutlikele investeeringutele ja tööhõivealastele otsustele. Algatus ei tohiks mõjutada ka tagatud põhiõigusi ja isikuandmete kaitset.

Proportsionaalsus?

Eelistatud variant ei lähe kaugemale sellest, mis on vajalik taotletud eesmärkide saavutamiseks, ja keskendub elementidele, mille puhul ELi meetmete lisaväärtus ületab seda, mida liikmesriigid üksi saavutada võiks.

D. Järeelmeetmed

Millal poliitika läbi vaadatakse?

Algatuse hindamisel analüüsitakse, mil määral on seatud eesmärgid saavutatud, ning seda tehakse **viis aastat pärast direktiivide kohaldamise algust**. Samuti tuleb analüüsida, mil määral on asjaomaste sidusrühmade jaoks ette nähtud lihtsustused realiseerunud ning kas nende haldus- ja regulatiivne koormust on vähenenud. Komisjon esitab hindamistulemused aruandena. Lisaks on BEFITi puhul ette nähtud, et hindamine hõlmab üleminekusätete läbivaatamist. Kui komisjon peab seda läbivaatamise põhjal vajalikuks, võib ta võtta vastu seadusandliku ettepaneku jaotusmeetodi muutmiseks näiteks valemi alusel.